

NEW YORK
ÜÇLEMESİ 2

≡ HAYALETLER ≡

PAUL AUSTER

18. BASKI

Çeviri: İLKNUR ÖZDEMİR

♥ can
roman

PAUL AUSTER
HAYALETLER
NEW YORK ÜÇLEMESİ - 2

The New York Trilogy: Ghosts, Paul Auster

© 1985, Paul Auster

© 2004, Can Sanat Yayınları A.Ş.

Bu eserin Türkçe yayın hakları Akcalı Telif Hakları Ajansı aracılığıyla alınmıştır. Tüm hakları saklıdır. Tanıtım için yapılacak kısa alıntılar dışında yayıncının yazılı izni olmaksızın hiçbir yolla çoğaltılamaz.

1.-17. basım (*Cam Kent, Hayaletler, Kilitli Oda* bir arada): 2004-2016

18. basım: Nisan 2017, İstanbul

Bu kitabın 18. baskısı 1 000 adet yapılmıştır.

Kapak tasarımı: Utku Lomlu / Lom Creative (www.lom.com.tr)

Kapak baskı: Azra Matbaası

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi D Blok 3. Kat No: 3-2

Topkapı-Zeytinburnu, İstanbul

Sertifika No: 27857

İç baskı ve cilt: Yıldız Matbaa Mücellit

Davutpaşa Cad. Emintaş Kazım Dinçol San. Sit. No: 81/25-26

Topkapı-İstanbul

Sertifika No: 33837

ISBN 978-975-07-3466-3

CAN SANAT YAYINLARI

YAPIM VE DAĞITIM TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

Hayriye Caddesi No: 2, 34430 Galatasaray, İstanbul

Telefon: (0212) 252 56 75 / 252 59 88 / 252 59 89 Faks: (0212) 252 72 33

canyayinlari.com/9789750734663

yayinevi@canyayinlari.com

Sertifika No: 31730

PAUL AUSTER
HAYALETLER
NEW YORK ÜÇLEMESİ - 2

ROMAN

İngilizce aslından çeviren
İlknur Özdemir

♥can

Paul Auster'ın Can Yayınları'ndaki diğerk kitapları:

<i>Ay Sarayı</i> , 1991	<i>Kilitli Oda</i> , 2004
<i>Yalnızlığın Keşfi</i> , 1991	<i>Brooklyn Çılgınlıkları</i> , 2007
<i>Son Şeyler Ülkesinde</i> , 1992	<i>Yazı Odasında Yolculuklar</i> , 2007
<i>Şans Müziği</i> , 1993	<i>Duvar Yazısı</i> , 2008
<i>Kırmızı Defter</i> , 1994	<i>Karanlıktaki Adam</i> , 2008
<i>Leviathan</i> , 1994	<i>Lulu Köprüde</i> , 2009
<i>Yükseklik Korkusu</i> , 1995	<i>Görünmeyen</i> , 2010
<i>Duman - Surat Mosmor</i> , 1998	<i>Sunset Park</i> , 2011
<i>Timbuktu</i> , 1999	<i>Kış Günlüğü</i> , 2012
<i>Cebi Delik</i> , 1999	<i>Şimdi ve Burada (J.M. Coetzee ile birlikte)</i> , 2013
<i>Köşeye Kısırmak</i> , 2000	<i>İç Dünyamdan Notlar</i> , 2014
<i>Yanılsamalar Kitabı</i> , 2002	<i>Babamın Tanrı Olduğunu Sandım (editör)</i> , 2015
<i>Kehanet Gecesi</i> , 2004	
<i>Cam Kent</i> , 2004	

PAUL AUSTER, 1947 yılında ABD'nin New Jersey eyaletinde, Newark'ta doğdu. Daha 12 yaşındayken, önemli bir çevirmen olan eniştesinin kitaplarını okuyarak edebiyata büyük bir ilgi duymaya başladı. Columbia Üniversitesi'nde Fransız, İngiliz ve İtalyan edebiyatı okuduktan sonra dört yıl kadar Fransa'da yaşadı, Fransız yazarlardan çeviriler yaptı. XX. yüzyıl Fransız şiiri üstüne önemli bir antoloji hazırladı. İlk kez 1987'de *New York Üçlemesi* adlı yapıtıyla büyük ilgi gördü. Daha sonra *Ay Sarayı*, *Kehanet Gecesi*, *Köşeye Kısırmak*, *Son Şeyler Ülkesinde*, *Leviathan*, *Şans Müziği*, *Timbuktu*, *Yanılsamalar Kitabı*, *Yükseklik Korkusu*, *Brooklyn Çılgınlıkları*, *Yazı Odasında Yolculuklar*, *Karanlıktaki Adam* ve *Sunset Park* adlı romanları, *Yalnızlığın Keşfi* adlı anı-romanı, *Kırmızı Defter* adlı öykü kitabı birbirini izledi. Auster, eşi yazar Siri Hustvedt ve iki çocuğuyla birlikte New York, Brooklyn'de oturuyor.

İLKNUR ÖZDEMİR, İstanbul'da doğdu. İstanbul Alman Lisesi ve Boğaziçi Üniversitesi'nden mezun oldu. Almanca ve İngilizceden çok sayıda çeviri yaptı. Başlıca çevirileri arasında *Yalnızlığın Keşfi* (Paul Auster), *Tarçın Dükkânları* (Bruno Schulz), *Stiller* (Max Frisch), *Amok Koşucusu* (Stefan Zweig), *İrlanda Güncesi* (Heinrich Böll), *Saatler* (Michael Cunningham), *Küçük Şeylerin Tanrısı* (Arundhati Roy), *Utanc* (Coetzee), *Katran Bebek* (Toni Morrison), *Bech Döndü* (John Updike), *Gün Boyu Gece Yarısı* (Hanif Kureishi) sayılabilir.

İlk önce Mavi var. Sonra Beyaz geliyor, arkasından Siyah; başlangıçtan önce de Kahverengi var. Kahverengi ona ustalık etti, Kahverengi ona işi öğretti, Kahverengi yaşlanınca da yerine Mavi geçti. İşte böyle başlıyor. Yer, New York; zaman, günümüz; her ikisi de değişmez. Mavi her gün bürosuna gidiyor, masasında oturuyor, bir şeyler olmasını bekliyor. Uzunca bir süre bir şey olmuyor, sonra Beyaz adında bir adam kapıdan giriyor ve işte her şey böyle başlıyor.

Vaka oldukça basit görünüyor. Beyaz, Mavi'den Siyah adlı bir adamı izlemesini, gerektiği sürece gözünü onun üstünden ayırmamasını istiyor. Kahverengi için çalışırken Mavi pek çok kişiyi izlemişti, bu da onlardan pek farklı durmuyor, belki öteki işlerin pek çoğundan daha basit.

Mavi'nin bu işe ihtiyacı var. Bu yüzden Beyaz'ın anlattıklarını dinliyor ve fazla soru sormuyor. Konunun evlilikle ilgili ve Beyaz'ın da kışkanç bir koca olduğunu varsayıyor. Beyaz, ayrıntılara girmiyor. Haftada bir rapor istediğini söylüyor, şu genişlikte ve şu uzunlukta kâğıtlara çift kopya olarak yazarak şu numaralı posta kutusuna gönderecektir raporu. Mavi'ye her hafta postayla bir çek ulaştırılacaktır. Sonra Beyaz, Siyah'ın nerede oturduğunu, görünümünün nasıl olduğunu filan anlatıyor. Mavi,

bu işin ne kadar süreceğini tahmin ediyorsunuz, diye sorduğunda Beyaz bilmediğini söylüyor. Ben dur diyene kadar, diyor, raporlarını göndermeye devam et.

Mavi'ye haksızlık etmeyelim, bütün bunları bir parça garip buluyor. Ancak bu aşamada birtakım kuşkulara kapıldığını söylemek de doğru olmaz. Yine de Beyaz'la ilgili bazı şeyler gözünden kaçmıyor. Siyah sakalı örneğin ve aşırı kalın kaşları. Sonra şu cildi, pudrayla kaplanmış gibi aşırı beyaz görünüyor. Kılık değiştirmek konusunda Mavi amatör sayılmaz, karşısındakinin maskesinin altını görmekte zorlanmıyor. Ne de olsa öğretmeni Kahverengi'ydi ve zamanında Kahverengi işinin en iyisiydi. Böylece Mavi, yanıldığını, bu vakanın evlilikle ilgisinin olmadığını düşünmeye başlıyor. Ama daha ileri gidemiyor, çünkü Beyaz hâlâ onunla konuşmaktadır, Mavi de dikkatini onun anlattıklarına vermelidir.

Her şey ayarlandı, diyor Beyaz. Siyah'ın evinin tam karşısında küçük bir daire var. Onu kiraladım bile, bugün taşınabilirsiniz. Bu iş sona erene kadar kirası ödenecek.

İyi fikir, diyor Mavi, anahtarı Beyaz'dan alırken. Böylece bacaklarıma iş düşmeyecek.

Doğru, diye yanıtıyor onu Beyaz, sakalını sıvazlayarak.

Böylece iş bağlanıyor. Mavi işi kabul ediyor, el sıkışıyorlar. Hatta güvenini kanıtlamak için Beyaz, Mavi'ye on tane ellilik doları avans olarak veriyor.

Her şey böyle başlıyor işte. Genç Mavi, bir de Beyaz adında bir adam, ki Beyaz'ın aslında başka biri olduğu bellidir. Beyaz gittikten sonra, bunun önemi yok, diyor Mavi kendi kendine. Eminim ki kendine göre nedenleri vardır. Hem bana ne. Ben aklımı işime vermeliyim.

1947 yılının 3 Şubat'ıdır. Bu vakanın yıllarca süreceğini Mavi bilemez elbette. Ama bugün de geçmiş kadar karanlıktır ve aynen gelecek kadar bilinmezlerle do-

ludur. Dünya böyledir işte: Adımlar birer birer atılır, sözcükler teker teker söylenir. Bu noktada Mavi'nin bilmesi mümkün olmayan şeyler vardır. Çünkü bilgi yavaş edinilir, edinildiğinde de çoğunlukla büyük kişisel özveriler pahasına olur.

Beyaz, bürodan çıkıyor, biraz sonra da Mavi telefonu eline alıp müstakbel Bayan Mavi'yi arıyor. Ortadan kaybolacağım, diyor sevgilisine. Bir süre benimle bağlantı kuramazsan merak etme. Hep seni düşüneceğim.

Mavi, raftan küçük gri bir el çantası indiriyor, içine otuz sekizliğini, bir dürbün, bir defter ve mesleğinin gerektirdiği öteberiyi koyuyor. Sonra masasını toparlıyor, kâğıtlarını düzenliyor, bürosunu kilitliyor. Çıkıp Beyaz'ın kendisi için tuttuğu daireye gidiyor. Adresin önemi yok. Brooklyn Heights semti diyelim isterseniz, bir şey demiş olmak için. Orada, köprüden pek uzakta olmayan, pek ayakaltı olmayan, sakın bir sokak, Turuncu Sokak olabilir örneğin. Walt Whitman, *Çimen Yaprakları*'nın ilk baskısını 1855 yılında bu sokakta dizmişti; Henry Ward Beecher da kırmızı tuğlalı kilisesindeki kürsüden köleliğe karşı konuşmasını burada yapmıştı. Bu kadar yerel bilgi yeter.

Kahverengi taştan yapılma dört katlı bir binanın üçüncü katında, küçük bir stüdyo dairedir kiralanan. Dairenin eksiksiz döşenmiş olduğunu görmek Mavi'yi sevindiriyor, odada dolaşım mobilyaları incelerken oradaki her şeyin yeni olduğunu görüyor: yatak, masa, koltuk, halı, çarşaf, mutfak gereçleri, her şey. Gardıropta asılı tam takım giysiler de vardır, bu giysilerin kendisi için mi bırakıldığını merak eden Mavi onları deniyor ve üzerine oturduklarını görüyor. Daha büyük evler gördüm, diyor kendi kendine, odayı adımlarken, ama burası çok sevimli, çok.

Sokağa çıkıyor, karşı kaldırıma geçiyor ve oradaki binaya giriyor. Girişteki posta kutularında Siyah'ın adını

arayıp buluyor: Siyah – 3. kat. Şimdilik iyi gidiyor. Sonra odasına dönüyor ve işe koyuluyor.

Pencerenin perdelerini aralayarak dışarı bakıyor ve Siyah'ın sokağın karşısındaki odasında bir masanın başında oturduğunu görüyor. Görebildiği kadarıyla Siyah'ın yazı yazmakta olduğunu tahmin ediyor. Dürbünle bakınca tahmini doğrulanıyor. Ama dürbünün mercikleri neler yazıldığını gösterecek kadar güçlü değil, öyle olsalar bile Mavi o yazıyı tersten okuyabileceğinden kuşkulu. Bu yüzden, emin olabildiği tek şey, Siyah'ın bir deftere kırmızı mürekkepli bir dolmakalemle yazdığıdır. Mavi kendi defterini çıkarıp şunu yazıyor: 3 Şubat, saat 15.00. Siyah masasında yazı yazıyor.

Siyah ara sıra işine ara verip camdan dışarı bakıyor. Bir ara Mavi onun gözlerini kendisine diktiğini sanıp kenara çekiliyor. Ama dikkat edince onun boş boş baktığını fark ediyor, gördüğünü değil de bir şey düşündüğünü işaret etmektedir bu bakış, her şeyi görünmez kılan, onları içine almayan bir bakıştır. Siyah oturduğu iskemleden ara sıra kalkıyor, odanın görünmeyen bir yerinde gözden kayboluyor, bir köşeye gittiğini tahmin ediyor Mavi, ya da banyoya, ama uzun zaman kalmıyor orada, hemen arkasından masasına dönüyor. Bu böylece birkaç saat sürüyor, onca çabadan sonra Mavi hiçbir şey öğrenmiş olmuyor. Saat altıda defterine ikinci cümleyi yazıyor: Saatlerdir aynı şey.

Mavi sıkılmasa da engellenmiş hissediyor kendini. Siyah'ın yazdıklarını okuyamadığı sürece hiçbir şey elde edemeyecektir. Belki de bu adam deli, diye düşünüyor Mavi. Dünyayı havaya uçurmayı planlıyor olabilir. Belki bu yazdıkları onun gizli formülüyle ilgilidir. Ama bu çocukça düşüncelerden utanıyor Mavi. Bir şeyler öğrenmek için henüz çok erken, diyor kendi kendine ve şimdilik bir sonuca varmamaya karar veriyor.

Aklı oraya buraya gidiyor, sonunda müstakbel Bayan Mavi üzerinde odaklanıyor. O gece dışarı çıkmayı planladıklarını anımsıyor, bugün Beyaz büroya gelmeseydi ve bu yeni vaka olmasaydı şimdi sevgilisiyle olacaktı. Önce 39. Sokak'taki Çin lokantası, orada çubuklarla boğuşacak ve masanın altında el ele tutuşacaklardı, sonra Paramount Sineması'nda iki seans. Kısacık bir an sevgilisinin yüzü şaşırtıcı bir berraklıkta aklına düşüyor (yere bakarak gülerken, şaşırmış gibi yaparken), o zaman Mavi bu küçük odada Tanrı bilir kaç saat oturmak yerine onunla olmayı istediğini anlıyor. Gevezelik etmek için ona telefon etmek geçiyor aklından, duraksıyor ve sonra vazgeçiyor. Zayıf görünmek istemiyor. Sevgilisi onun kendisine ne kadar ihtiyacı olduğunu anlarsa Mavi üstünlüğünü kaybetmeye başlayacaktır, bu da iyi olmaz. Erkek hep kadından daha güçlü olmalıdır.

Siyah, masanın üstünü temizlemiş, yazı malzemesinin yerine yemeklerini koymuştur. Lokmalarını ağır ağır çiğneyerek oturuyor orada, gözlerini boşluğa dikip pencereden dışarı bakıyor. Yiyecekleri gören Mavi de acıktığını anımsıyor ve mutfak dolaplarında yiyecek bir şeyler arıyor. Bir kutu konserve türlüde karar kılıp yemeğin suyuna da bir dilim beyaz ekmek bandırıyor. Yemekten sonra Siyah'ın biraz dışarı çıkacağını ummaktadır. Karşıdaki odada ansızın telaşlı koşuşturmalar görünce umudu artıyor. Ama sonu gelmiyor. On beş dakika sonra Siyah yine masanın başına oturmuş, kitap okumaya başlamıştır. Yanı başındaki lamba yandığı için Mavi, Siyah'ın yüzünü öncesine kıyasla daha iyi görmektedir. Mavi, Siyah'ın kendisiyle aşağı yukarı aynı yaşta olduğunu tahmin ediyor, aralarında olsa olsa bir-iki yıl fark vardır. Yani, yirmili yaşlarının sonunda ya da otuzlarının başındadır. Siyah'ın hoş bir yüzü olduğunu düşünüyor, her gün sokakta karşılaşılan binlerce yüzden farkı yoktur. Bu,

Mavi'yi hayal kırıklığına uğrattıyor, çünkü içten içe hâlâ Siyah'ın delinin biri olmasını ummaktadır. Mavi, dürbünle bakıyor ve Siyah'ın elindeki kitabın adını okuyor. Henry David Thoreau'nun *Doğal Yaşam ve Başkaldırı* adlı kitabıdır. Mavi daha önce o kitabın adını duymamıştır, defterine özenle kaydediyor bu adı.

Akşam boyunca böyle sürüp gidiyor; Siyah okuyor, Mavi de onu seyrediyor. Saatler geçtikçe Mavi'nin morali bozuluyor. Böyle boş boş oturmaya alışık değildir, karanlıkta kaldıkça sinirleri bozulmaya başlıyor. O hep ayakta olmayı seviyor, oradan oraya gitmeyi, bir şeyler yapmayı. Patronu Kahverengi ona ne zaman yerleşik bir görev verse, ben Sherlock Holmes tipi değilim, derdi. Dışlerimi geçirebileceğim bir görev verin bana. Artık kendi kendinin patronu olduğunda üstlendiği işe bakın: boş boş oturmak. Çünkü birini okurken ve yazarken izlemek aslında hiçbir şey yapmamaktır. Mavi'nin neler olduğunu anlamasının tek yolu, Siyah'ın zihnine girmek, ne düşündüğünü görmektir, bu ise kuşkusuz mümkün değildir. Bu yüzden Mavi, azar azar, kendi zihninin eski günlere kaymasına izin veriyor. Kahverengi'yi düşünüyor, birlikte çalıştıkları bazı vakaları anımsıyor, eski zaferlerini aklına getirip keyifleniyor. Örneğin Redman olayı; çeyrek milyon doları zimmetine geçiren banka veznedarının izini bulmuşlardı. Bu olayda Mavi müşterek bahis düzenleyen biri numarası yapıp Redman'ı bahse girmek için kandırmıştı. Paranın, bankadan çalınan banknotlardan biri olduğu anlaşılmış, adam da cezasını bulmuştu. Gri olayı daha da iyiydi. Gri bir yılı aşkın zamandır kayıptı, karısı da onun ölmüş olduğunu kabullenmek üzereydi. Mavi bütün normal yollardan araştırma yapmış ama eli boş dönmüştü. Sonra, günün birinde, son raporunu yazmak üzereyken, Gri'nin bir daha evine dönmeyeceğine ikna olmuş karısından iki blok bile uzakta olma-

yan bir barda rastlamıştı adama. Gri'nin adı artık Yeşil'di ama Mavi buna rağmen onun Gri olduğunu anlamıştı, çünkü üç aydır o adamın bir fotoğrafını yanında taşıyordu ve yüzünü ezbere biliyordu. Bellek kaybı olduğu ortaya çıktı. Mavi, Gri'yi alıp karısına götürdü, adam karısını hatırlamasa da, ben Yeşil'im diye ısrar etse de kadından hoşlandı ve birkaç gün geçmeden de ona evlenme teklif etti. Böylece Bayan Gri, Bayan Yeşil oldu, aynı adamlarla ikinci kez evlendi; Gri geçmişi hatırlamasa da –ve her şeyi unuttuğunu inatla yadsısa da– bu onu şimdiki zamanda rahatça yaşamaktan alıkoyamadı. Gri, önceki yaşamında mühendislik yapıyordu. Yeşil olaraksa iki blok ötedeki barda barmen olarak çalışıyordu. İçkileri karıştırmaktan hoşlanıyorum, diyordu, bara gelenlerle konuşmaktan da, başka bir şey yapmayı hayal bile edemiyordu. Ben barmen olmak için doğmuşum, demişti Kahverengi'yle Mavi'ye düğününde, onlar kim oluyordu da kendisinin hayatını nasıl kullanacağına itiraz ediyorlardı?

Eski günler güzeldi, diyor şimdi Mavi kendi kendine, sokağın karşısındaki odasında Siyah'ın ışığı kapatmasını izlerken. Tuhaf değişiklikler ve eğlenceli rastlantılarla dolu. Eh, her vaka böyle heyecan verici olmaz. İyisi de var kötüsü de.

İyimserliğini hiç yitirmeyen Mavi ertesi sabah uyanığında keyiflidir. Dışarıda, sakin sokağa kar yağmaktadır, her yer bembeyaz olmuştur. Siyah'ın, pencerenin önündeki masada kahvaltı etmesini ve *Doğal Yaşam ve Başkaldırı*'dan birkaç sayfa daha okumasını izledikten sonra onun odanın arka tarafına çekildiğini, sonra sırtında paltosuyla camın önüne geldiğini görüyor. Saat sekizi biraz geçmektedir. Mavi şapkasını, paltosunu, atkısını ve botlarını alıyor, alelacele giyiyor hepsini ve Siyah'tan bir dakika kadar sonra aşağı inip sokağa çıkıyor. Rüzgârsız bir sabah, ortalık öylesine sessizdir ki, ağaçların dallarına

inen karın sesini duyuyor. Sokakta kimse yoktur, Siyah'ın ayakkabıları beyaz kaldırımında derin izler bırakmıştır. Mavi ayak izlerinin peşinden köşeyi dönüyor, Siyah'ın havanın tadını çıkarırcasına yandaki sokakta salına salına yürüdüğünü görüyor. Kaçmak üzere olan birine benzemiyor, diye düşünen Mavi de adımlarını yavaşlatıyor. İki sokak sonra Siyah ufak bir bakkal dükkânına giriyor, orada on-on iki dakika kalıyor, sonra ağzına kadar dolu iki kahverengi kâğıt torbayla çıkıyor dışarı. Karşı kaldırımında bir kapı eşiğinde duran Mavi'yi fark etmeksizin geldiği yolu izleyerek Turuncu Sokak'a doğru yürümeye başlıyor. Fırtınaya karşı stok yapıyor, diye düşünüyor Mavi. Siyah'la bağlantısını yitirme pahasına, aynı işi görmek üzere dükkâna giriyor. Bu bir tuzak değilse, diye düşünüyor ve Siyah aldığı malları çöpe atıp ortadan kaybolmayacaksa mutlaka evin yolunu tutmuştur. Bu yüzden Mavi de alışverişini yapıyor, yandaki dükkâna uğrayıp bir gazeteyle birkaç dergi alıyor, sonra Turuncu Sokak'taki odasına dönüyor. Siyah elbette pencerenin önündeki masasındadır, bir gün önceki gibi defterine yazı yazmaktadır.

Kar nedeniyle görüş zayıftır, Siyah'ın odasında olanları seçmekte zorlanıyor Mavi. Dürbünün bile pek yararı olmuyor. Karanlık bir gündür, dinmek bilmeyen karın arasından Siyah karşıda bir gölge olarak kalıyor. Mavi uzun bir bekleyişe razı oluyor, gazetesiyile dergilerini alıp koltuğa yerleşiyor. *Gerçek Dedektif* dergisinin sadık bir okurudur, bir ay bile sektirmemeye çalışır. Şimdi bol zamanı olduğu için derginin yeni sayısını baştan sona okuyor, hatta küçük ilanları ve arka sayfalardaki reklamları bile atlamıyor. Çeteler ve gizli ajanlarla ilgili yazılar arasında Mavi'yi duygulandıran kısa bir haber yer almaktadır, dergiyi okuyup bitirdikten sonra bile Mavi'nin aklı o yazıda kalıyor. Anlatıldığına göre, yirmi beş yıl önce, Philadelphia dışında bir ormanlık arazide küçük bir er-

kek çocuğun cesedi bulunur. Polis bu vaka üzerinde hemen çalışmaya başlasa da bir ipucu bulamaz. Hiçbir şüpheli yakalayamadıkları gibi küçük çocuğu da teşhis edemezler. Kim olduğu, nereden geldiği, neden orada bulunduğu: Bütün bu sorular yanıtız kalır. Sonunda bu olayın dosyası kapanır; çocuğun cesedi üzerinde otopsi yapmakla görevlendirilen tahkikat memuru da olmasa bu olay tümüyle unutulup gidecektir. Gold adındaki bu adam bu cinayeti kafasına takar. Çocuk gömülmeden önce suratının kalıbını çıkartır, ondan sonra da bütün boş zamanlarını bu muammaya ayırır. Yirmi yıl sonra emekliliği gelir, işinden ayrılır ve her dakikasını bu olayla meşgul olarak geçirir. Ama işler yolunda gitmez. Hiçbir ilerleme kaydedemez, cinayetin çözümüne bir adım bile yaklaşamaz. *Gerçek Dedektif* dergisindeki yazıda, bu küçük oğlan hakkında bilgi verecek kişilere adamın iki bin dolar ödeyeceği bildirilmektedir. Dergide ayrıca çocuğun ölü suratından alınmış maskeyi elinde tutan adamın bulanık, rötuşlu bir fotoğrafı da vardır. Adamın gözlerinde öylesine tekinsiz ve yalvaran bir bakış vardır ki Mavi, gözlerini ondan alamaz. Gold iyice yaşlanmıştı, bu vakayı çözmeden ölmekten korkmaktadır.

Bu hikâye, Mavi'yi çok etkiliyor. Mümkün olsa elindeki işi bırakacak ve Gold'a yardım etmeye çalışacaktır. Böyle adamların sayısı fazla değil, diye düşünüyor. Çocuk, Gold'un oğlu olsaydı bütün bunların bir anlamı olacaktı: intikam, kesin ve basit ve herkes anlardı bunu. Ama çocuk Gold için bir yabancıydı, demek ki işin kişisel bir yanı yoktu, gizli bir nedene işaret eden bir şey de. Mavi'yi etkileyen de bu düşüncedir. Gold, bir çocuk katilinin ceza almadan serbestçe dolaşabileceği bir dünya istememektedir, katil şimdi artık hayatta olmasa bile, hatayı düzeltmek için Gold kendi hayatını ve mutluluğunu feda etmeye hazırdır. Mavi bir süre küçük çocuğu

düşünüyor, neler olduğunu tahmin etmeye çalışıyor, çocuğun neler hissetmiş olabileceğini hissetmeye çalışıyor ve sonra birden aklına katilin, çocuğun annesi ya da babası olabileceği geliyor, yoksa çocuğun kayb olduğu polise bildirilirdi. Bu durumda işler daha da sarpa sarar, diye düşünüyor Mavi, bunu düşünürken midesi bulanmaya başlıyor, Gold'un bütün o yıllar boyunca neler hissettiğini tamamen anlıyor, yirmi beş yıl önce kendisinin de küçük bir çocuk olduğunu, o çocuk yaşasaydı kendi yaşında olacağını fark ediyor. O ölen ben olabilirdim, diye düşünüyor, o küçük çocuk ben olabilirdim. Ne yapacağını bilemediğinden dergideki resmi kesiyor ve yatağının üzerinde duvara yapııştırıyor.

İlk günler böyle geçiyor. Mavi, Siyah'ı gözetliyor, pek bir şey olmuyor. Siyah yazıyor, okuyor, yemek yiyor, mahallede kısa gezintilere çıkıyor, Mavi'nin varlığını fark etmemiş görünüyor. Mavi ise kaygılanmamaya çalışıyor. Siyah'ın gizlendiğini, uygun an gelene kadar zaman geçirdiğini tahmin ediyor. Mavi tek başına çalıştığı için kendisinden bütün gün gözü açık olmasının beklenmediğini anlıyor. Ne de olsa insan kimseyi günün yirmi dört saati gözleyemez. Uyumanız, yemek yemeniz, çamaşırınızı yıkamanız filan için zamana ihtiyacınız vardır. Beyaz, Siyah'ın yirmi dört saat gözetlenmesini istemiş olsaydı iki-üç kişi tutardı, bir tek kişi değil. Ama Mavi tek başınadır, ancak elinden geleni yapabilecektir.

Sakinleşmeye çalışsa da kaygılanmaya başlamıştır. Çünkü eğer Siyah gözetlenecekse, her günün her saati gözetlenmesi gerekir. Sürekli gözetim altında tutulmadığı takdirde hiç gözetlenmese de olur. Tablonun değişmesi için fazla bir şeye gerek yok, diye mantık yürütüyor Mavi. Bir anlık dikkatsizlik –yan tarafa bakması, başını kaşımak için gözlerini çevirmesi, bir ufacık esneme– ve buyurun, Siyah gizlice çekip gider ve tasarladığı kötülük

MAVİ, BİR ÖZEL DEDEKTİF MÜŞTERİSİ BEYAZ İÇİN TURUNCU CADDE'DE OTURAN SİYAHİ İZLEYİP HAKKINDA AYRINTILI RAPOR YAZMAYA ÇALIŞIYOR. İNSANLARIN SADECE RENKLERLE VAR OLDUĞU, KİMİN GERÇEK, KİMİN HAYAL ÜRÜNÜ YA DA HAYALET OLDUĞU ANLAŞILMAYAN BİR ORTAMDA GERİLİM YARATAN OLAYLAR SONUNDA MAVİ, NEREDEYSE SİYAHİN YAŞAMI İÇİNDE KAYBOLMA NOKTASINA GELİYOR. BİR BAŞKASINI İZLEME TEMASI ÜZERİNE KURULU POLİSİYE ROMAN ŞABLONU BU KİTAPTA KİŞİNİN KENDİ KENDİNİ İZLEMESİ SONUCUNA VARARAK GENEL GEÇER KLİŞENİN DIŞINDA BİR ÖZGÜNLÜK TAŞIYOR. KİŞİLERİN BENLİK ARAŞIŞLARI VE GERÇEK ARASINDAKİ İLİŞKİLER. PAUL AUSTER'İN AKICI DİLİYLE HAYATA GEÇİYOR.

